

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ วิธิตำเนินการวิจัย และผล
การวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีองค์ประกอบทางโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธิตำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างมาทั้งสิ้นจำนวน 634 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 624 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.42
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพและองค์ประกอบทางโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวทางจากบางตอนจากแบบสอบถามของ พัชรินทร์ จินดาหลวง องค์ประกอบทางโรงเรียนซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจในวิชาชีพครู แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสังกัด ด้านที่ตั้งของโรงเรียน ด้านเงินเดือน ด้านลักษณะของงานที่ทำ และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง
การงาน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ เมธี พิสันธนานนท์ เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งความพึงพอใจในวิชาชีพครูออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านสถานภาพวิชาชีพครู 10 ข้อ ด้านลักษณะการเป็นครู 10 ข้อ และด้านกระบวนการเรียนการสอน 10 ข้อ รวมเป็น 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและองค์ประกอบทางโรงเรียนของครู วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในวิชาชีพครู โดยการนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามของครูโดยรวมทั้งสังกัดมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาแปลความหมาย เป็นระดับความพึงพอใจในวิชาชีพครูโดยรวม แล้วนำเสนอด้วยแผนภูมิกราฟและความเรียง
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูโดยรวมของครูจำแนกตามองค์ประกอบทางโรงเรียน 5 ด้านคือ ด้านสังกัด ด้านที่ตั้งของโรงเรียน ด้านเงินเดือน ด้านลักษณะของงานที่ทำ และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานโดยใช้ F-test (One way analysis of Variance) และเมื่อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูแตกต่างกันก็ทดสอบระหว่างคู่ทีละคู่ โดยใช้วิธีทดสอบของเซฟเฟ (Scheffe's Test for all possible Comparison) แล้วนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ ตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 624 คน เป็นครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 235 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 174 คน และสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 215 คน เป็นครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นใน จำนวน 353 คน และเขตชั้นนอก จำนวน 271 คน เป็นครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500

ขึ้นไปจำนวน 400 คน เป็นครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 210 คน สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 จำนวน 168 คน และสอนชั้นประถมปีที่ 5-6 จำนวน 246 เป็นครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 327 คน และมีจำนวนชั่วโมงสอน 20 ชั่วโมงขึ้นไป จำนวน 297 คน เป็นครูที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ จำนวน 470 คน และไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบฯ จำนวน 154 คน เป็นครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดระยะเวลาต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 161 คน และปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 463 คน

2. ความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในวิชาชีพครูโดยรวม พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 สังกัด มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก และเมื่อแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ก็จะปรากฏผลดังนี้

2.1 ความพึงพอใจด้านสถานภาพวิชาชีพครู

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านสถานภาพวิชาชีพครู พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 สังกัด มีความพึงพอใจด้านสถานภาพวิชาชีพครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่ที่เด่นชัดมีเพียง 2 ประเด็น คือ "ครูภูมิใจที่มีส่วนช่วยถ่ายทอดความรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติรวมทั้งช่วย เสริมสร้างคุณธรรมและ เจตคติที่ดีให้แก่ นักเรียน เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติ และครูภูมิใจที่ได้มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศ" ส่วนประเด็นที่ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 1 ประเด็น คือ "ครูพอใจเงินเดือนประจำที่ได้รับอยู่ขณะนี้ เพราะใช้จ่ายอย่างเพียงพอและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสบาย"

2.2 ความพึงพอใจด้านลักษณะการเป็นครู

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านลักษณะการเป็นครู พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 สังกัด มีความพึงพอใจด้านลักษณะการเป็นครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่ที่เด่นชัดมี 4 ประเด็น คือ "ครูยินดีที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ และอุทิศความสามารถให้แก่เวลานั้น ครูสนใจติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงวิทยาการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพและทันสมัยอยู่เสมอ ครูเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อศิษย์และติดต่อกับ"

สัมพันธ์กับศิษย์เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ และครูชอบศึกษาธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงของเด็กและอดทนต่อการปลุกฝัง เพื่อให้ศิษย์มีความประพฤติดี" ส่วนประเด็นที่ครูมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ "ครูชอบตารางกำหนดเวลาการเรียนการสอนในโรงเรียน"

2.3 ความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอน

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 3 สังกัด พบว่า ครูมีความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แต่ที่สูงสุดมีเพียง 1 ประเด็น คือ "ครูพร้อมที่จะให้ความรัก ความเมตตาและเอาใจใส่นักเรียนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน" ส่วนประเด็นที่ครูมีความพึงพอใจต่ำสุดในด้านนี้ คือ "ครูพอใจที่การเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ จะต้องมีกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนอยู่ตลอดเวลา"

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูโดยรวมตามองค์ประกอบทางโรงเรียนทั้ง 5 กลุ่ม พบว่า ครูมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งมีผลปรากฏดังต่อไปนี้

3.1 สังกัด จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูตามสังกัด พบว่า ครูมีความพึงพอใจในระดับมากทั้ง 3 สังกัด แต่ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและครูสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

3.2 ที่ตั้งของโรงเรียน จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครู ตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนทั้งที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นในและชั้นนอกมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่ครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นในมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นนอก

3.3 เงินเดือน จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูตามเงินเดือน ที่ได้รับพบว่า ครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท และครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่ครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป

3.4 ลักษณะของงานที่ทำ จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาตามลักษณะของงานที่ทำ พบว่า ครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ชั้นประถมปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่ครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 นอกจากนี้ก็พบว่า ครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และครูที่สอน 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่สอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3.5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาตามความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน พบว่า ครูที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ และครูที่ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบฯ มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก แต่ครูที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าครูที่ไม่เคยได้รับการพิจารณา นอกจากนี้ก็พบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำงานอยู่ในสังกัดต่ำกว่า 10 ปี และทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่ครูที่มีระยะเวลาทำงานอยู่ในสังกัด 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่ทำงานต่ำกว่า 10 ปี

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความพึงพอใจในวิชาชีพครูแต่ละด้าน พบว่า ครูมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งผลปรากฏสรุปได้ ดังนี้คือ

1. ความพึงพอใจด้านสถานภาพวิชาชีพครู

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจด้านสถานภาพวิชาชีพครู พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความพึงพอใจแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนมีความพึงพอใจในด้านสถานภาพวิชาชีพครู แตกต่างกับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ในประเด็นที่ว่า "ครูชอบหลักประกันและความมั่นคงของวิชาชีพครู ซึ่งสามารถยึดเป็นอาชีพได้ตลอดไป ครูพอใจที่โรงเรียนมีสวัสดิการพิเศษนอกเหนือจากหน่วยงานกำหนดให้ ครูพอใจเงินเดือนประจำที่ได้รับอยู่ขณะนี้ เพราะใช้จ่ายเพียงพอ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างสบาย และครูพอใจในความสะดวกและความคล่องตัวในการเดินทางไปปฏิบัติงาน

ที่โรงเรียน" ส่วนประเด็นที่ว่า "ครูยินดีที่จะให้ความสนใจ ความร่วมมือและความช่วยเหลืองานของชุมชน" นั้น ครูสังกัดกรุงเทพมหานครจะมีความพึงพอใจแตกต่างจากครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2. ความพึงพอใจด้านลักษณะการเป็นครู

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจด้านลักษณะการเป็นครู พบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษา มีความพึงพอใจแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจแตกต่างกับ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในประเด็นที่ว่า "ครูชอบศึกษาธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงของเด็กและอดทนต่อการปลูกฝังเพื่อให้ศิษย์มีความประพฤติดี และครูสนใจติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงวิทยาการทางการศึกษา เพื่อพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพและทันสมัยอยู่เสมอ" และในประเด็น "ครูมีความภูมิใจในต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน" นั้น ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความพึงพอใจแตกต่างกับ ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ก็พบว่า ครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจแตกต่างกับครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอน 20 ชั่วโมงขึ้นไป ในประเด็นเดียวกับที่ครูมีระยะเวลาทำงานอยู่ในสังกัดต่ำกว่า 10 ปี และทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจแตกต่างกัน คือ "ครูยินดีที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจและอุทิศความสามารถให้แก่งานนั้น"

3. ความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอน

จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีความพึงพอใจแตกต่างกับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในประเด็นที่ว่า "ครูมักจะเตรียมการล่วงหน้าก่อนเข้าสอน เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และครูพอใจที่ต้องมีการวัดและประเมินผลนักเรียนทุกครั้งที่สอนด้วยความยุติธรรม เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่เที่ยงตรง" นอกจากนี้ก็พบว่า ครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กับครูที่สอน 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจแตกต่างกันในประเด็น "ครูพอใจที่การเรียนการสอนกลุ่มประสมการณ์ต่าง ๆ จะต้องมียุทธวิธีทั้งในและนอกห้อง

เรียนอยู่ตลอดเวลา”

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาใน กรุงเทพมหานครมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจในคุณค่าของการเป็นครู มากกว่าผลตอบแทนที่ได้รับ

จากการศึกษาความพึงพอใจด้านสถานภาพวิชาชีพครูโดยวิเคราะห์ตามตัวแปรต้น ทั้ง 5 นั้น ครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความพึงพอใจด้านสถานภาพวิชาชีพครู สูง เค่นซ์ัดในเรื่อง “ครูภูมิใจที่มีส่วนช่วยถ่ายทอดความรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ รวมทั้งช่วย เสริมสร้างคุณธรรมและเจตคติที่ดีให้แก่ักเรียนเพื่อจะได้ เป็นพล เมืองดีของชาติ” และครูมีความพึงพอใจต่ำสุดในเรื่อง “เงินเดือนประจำที่ได้รับอยู่ขณะนี้” นั้น แสดงให้เห็นว่า ครูมีความพึงพอใจในแง่ “คุณค่าของงาน” มากกว่า “ค่าตอบแทน” ที่ได้รับ ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.10) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไปก็ตาม ประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมธี บิลันธนานนท์ และ ปราณี เถกิงพล ที่พบว่า “จุดอ่อนของอาชีพครู ก็คือ รายได้น้อย แต่ต้องทำงานหนัก เป็นสาเหตุทำให้ครูปราศจาก ความพึงพอใจในอาชีพที่ทํายู่ ในที่สุดก็ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานสอนและคุณภาพของนักเรียน ด้วย” (หน้า 36) จากรายงานเกี่ยวกับครูของสหรัฐอเมริกาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งอยู่ในโครงการ Carnegie Cooperation of New York ก็พบว่า เมื่อเปรียบเทียบอาชีพครูกับอาชีพอื่นแล้ว เงินเดือนของครูจัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เงินเดือนขั้นแรกก็ต่ำ และการเพิ่มเงินเดือนในแต่ละขั้นก็ สู้อาชีพอื่นไม่ได้ (หน้า 24)

ดังนั้น เรื่อง เงิน เดือนหรือรายได้ของครูจึง เป็น เรื่องสำคัญที่ผู้บริหารทุกระดับ จะต้องให้ความสนใจ เพราะการมีเงินเดือนและรายได้ที่ดี อาจจะทำให้ครูมีความพอใจมากขึ้น และช่วยสร้างกำลังใจให้ครูพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานของตนให้ดียิ่งขึ้น และทำให้ครู มีความพอใจในตำแหน่งหน้าที่การงานยิ่งขึ้นด้วย

2. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูสูงกว่า ครูสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาเอกชน

จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูประถมศึกษาที่มีสังกัดต่างกัน พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูสูงกว่า ครูอีก 2 สังกัดนั้น มีข้อนำสังเกตจากสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างคือ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป มีถึงร้อยละ 88.51 ในขณะที่ครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีร้อยละ 86.51 และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีเพียงร้อยละ 3.45 เท่านั้น ส่วนครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท จะมีครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพียงร้อยละ 11.49 ครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มีร้อยละ 13.49 และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีร้อยละ 96.55 นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน ก็จะเห็นว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ได้รับการพิจารณาความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษถึงร้อยละ 93.62 และมีครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดระยะเวลา 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 85.96 ส่วนครูสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษมีร้อยละ 85.12 และมีครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัด 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 85.12 ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบ มีเพียง 38.51 และมีครูที่ทำงานอยู่ในสังกัด 10 ปีขึ้นไปร้อยละ 44.83 จากข้อมูลเหล่านี้ พอจะชี้ให้เห็นได้ว่าองค์ประกอบทางโรงเรียนมีส่วนทำให้ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีความพึงพอใจสูงกว่าครูอีก 2 สังกัด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของมณูญ เอี่ยมวิสัย ที่พบว่า สังกัดของโรงเรียนที่ต่างกันมีผลทำให้ครูมีความพึงพอใจในหน่วยงานแตกต่างกัน เช่นเดียวกับ มัวร์เฮด (Moorehead) ที่พบว่า อาจารย์ที่อยู่ในสังกัดต่างกัน มีความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน (หน้า 35) ดังนั้น จึงนับว่าสังกัดเป็นองค์ประกอบทางโรงเรียนที่มีผลต่อความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูที่สำคัญอย่างหนึ่ง ดังนั้น สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน คงจะต้องทำงานหนักมากขึ้นในการที่จะหาทางทำให้ครูมีความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

3. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นใน มีความพึงพอใจสูงกว่าครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นนอก

จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูตามที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นในมีความพึงพอใจสูงกว่าครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นนอกนั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปราณี เถกิงพล ที่พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขต การศึกษาต่างกันมีปัญหาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน นอกจากนี้ วิรัตน์ บุญชิต ก็พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูคือสภาพและสถานที่ตั้งของ โรงเรียน (หน้า 44) ซึ่งตรงกับที่ คูเปอร์ (Cooper) ได้กล่าวไว้ว่า "ความสะดวกในการ เดินทางไปและกลับจากที่พักถึงที่ทำงานเป็นปัจจัยหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดความพอใจในการปฏิบัติงาน" ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาจึงควรเอาใจใส่บำรุงขวัญและกำลังใจครูในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชั้นนอก ให้มากขึ้น

4. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท มีความพึงพอใจในวิชาชีพครู สูงกว่าครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป

จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูตามเงินเดือนที่ได้รับ พบว่า ครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท มีความพึงพอใจสูงกว่าครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาท ขึ้นไปนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า ครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาทนั้น เป็นครูมีอายุราชการ น้อย แต่จากข้อมูลด้านสถานภาพและองค์ประกอบทางโรงเรียนจะเห็นว่าครูที่ได้รับเงินเดือน ต่ำกว่า 5,500 บาท มีร้อยละ 35.90 และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดต่ำกว่า 10 ปี มีร้อยละ 25.80 ส่วนครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 64.10 และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ใน สังกัด 10 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 74.20 จากข้อมูลดังกล่าวนี้ ครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท จึงอยู่ในกลุ่มครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งครูกลุ่มนี้เป็นเพียงกลุ่มน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับครูกลุ่มใหญ่ที่รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป และทำงานอยู่ในสังกัด 10 ปีขึ้นไป ดังนั้น เมื่อ คำนึงถึงระยะเวลาที่ทำงานกับเงินเดือนที่ได้รับ จึงอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูที่ได้รับเงินเดือน ต่ำกว่า 5,500 บาท มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูสูงกว่าครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป และทำงานอยู่ในสังกัด 10 ปีขึ้นไป สาเหตุที่ทำให้ครูกลุ่มหลังมีความพึงพอใจต่ำกว่าครูกลุ่มแรก อาจจะเนื่องมาจาก ระยะเวลาที่ทำงานอยู่ในสังกัดเป็นเวลานาน ความรับผิดชอบมีมากขึ้น การ ทำงานมีความซ้ำซากจำเจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย จุดสำคัญคือเมื่อเปรียบเทียบอัตราเงินเดือน

กับครูสังกัดอื่น ๆ เป็นต้นว่า ครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และวิทยาลัยครู ก็พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่าครูสังกัดอื่น ๆ ดังปรากฏในรายงานผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภานั้น จึงทำให้ครูที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูต่ำกว่าครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท

ดังนั้น เงินเดือนหรือรายได้ของครูจึงเป็นเรื่องนำคัญที่ผู้บริหารทุกระดับจะต้องให้ความสนใจ ด้วยเหตุผลดังที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้กล่าวไว้ว่า "การมีเงินเดือนและรายได้ที่ดี ย่อมทำให้ครูหมดความกังวลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ และช่วยสร้างกำลังใจให้ครูมีความพอใจในตำแหน่งหน้าที่การงานยิ่งขึ้น"

5. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูมากกว่าครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 รวมทั้งครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอน 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจ มากกว่าครูที่สอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูตามลักษณะของงานที่ทำ พบว่า ครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีความพึงพอใจสูงกว่าครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 รวมทั้งครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอน 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจมากกว่าครูที่สอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นั้น อาจจะเป็นเพราะว่าครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ได้สอนในระดับชั้นที่ครูมีความถนัดและชอบเด็กในวัยนี้ หรืออีกประการหนึ่งจากเหตุผลที่ผู้วิจัยเคยได้รับฟังมาจากครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ว่า การสอนในระดับนี้มีความรับผิดชอบด้านต่าง ๆ น้อยกว่าครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีรายวิชาและเนื้อหาต่าง ๆ รวมถึงการวัดและประเมินผลจะมีขั้นตอนไม่มาก รวมถึงจำนวนชั่วโมงสอนก็น้อยกว่าด้วย ด้วยเหตุนี้จึงอาจจะทำให้ครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มีความพึงพอใจสูงกว่าครูที่สอนอีก 2 ระดับ

ส่วนครูมีสอน 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจสูงกว่าครูที่สอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นั้น ก็อาจจะเนื่องมาจากปัจจุบันนี้ ครูไม่ได้รับหน้าที่สอนอย่างเดียวดังผลการศึกษาของปรัชญา เวสารัชช ที่พบว่านอกจากงานสอนแล้ว ครูต้องรับภาระอื่นอีก เป็นต้นว่า งานครูประจำชั้น งานธุรการ การเงิน บรรณารักษ์ การเป็นวิทยากรด้านต่าง ๆ ซึ่งงานเหล่านี้

เป็นการเพิ่มภาระและความรับผิดชอบของครูยิ่งขึ้น โดยทั่วไปครูจะมีจำนวนชั่วโมงสอนใกล้เคียงกัน คือประมาณ 20 ชั่วโมง ครูที่สอนจำนวนชั่วโมงน้อยกว่านี้ส่วนใหญ่จะต้องรับภาระหน้าที่งานพิเศษต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งงานพิเศษเหล่านี้ครูอาจจะทำได้แต่ไม่ถนัด หรือไม่ชอบ และงานเหล่านี้มักจะเป็นงานที่ต้องทำให้เสร็จสิ้นเป็นระยะหรือเป็นคราว ๆ ไป บางครั้งอาจจะต้องเร่งรีบจนต้องทำนอกเวลาจึงทำให้ครูไม่ได้พักผ่อนเท่าที่ควร ซึ่งแตกต่างไปจากครูที่มีจำนวนชั่วโมงสอน 20 ชั่วโมงขึ้นไป ที่ทำหน้าที่หลักเพียงอย่างเดียวหรือถ้ามีงานพิเศษก็คงจะน้อยกว่ามาก ครูกลุ่มนี้เมื่อปฏิบัติงานในหน้าที่และในเวลาที่เป็นไปตามปกติและเป็นงานที่ครูได้เรียนรู้มาแล้วโดยตรงย่อมจะมีความถนัดมากกว่างานพิเศษอยู่แล้ว จึงไม่มีปัญหาว่าครูจะต้องถึงกับเร่งรีบทำงานจนไม่ได้พักผ่อนด้วยเหตุนี้จึงอาจจะ เป็นปัจจัยที่ทำให้ครูที่สอน 20 ชั่วโมงขึ้นไปต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจสูงกว่าครูที่สอนต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของลาทรอป (Lathrop) และลีเชอร์วูด (Leatherwood) ที่พบว่า ระดับชั้นที่ครูสอนและทัศนคติที่มีต่อชั่วโมงสอน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความพึงพอใจของครู ส่วนเซอร์จิโอแวนนิ (Sergio-vanni) ก็ได้ศึกษา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน คือ องค์ประกอบของลักษณะของงาน (หน้า 41) นอกจากนี้ กิลเมอร์ (Gilmer) ได้สรุปว่า "ลักษณะของงานที่ทำเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เพราะถ้าผู้ที่ปฏิบัติงานได้ทำงานตามที่มีความรู้ ความสามารถและความถนัดแล้วก็ย่อมจะเกิดความพึงพอใจ" (หน้า 36)

6. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษ มีความพึงพอใจในวิชาชีพครูสูงกว่าครูที่ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบฯ และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัด 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจฯ มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดต่ำกว่า 10 ปี

การที่ผลการวิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครู ตามความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน พบว่า ครูประถมศึกษาที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบ เป็นกรณีพิเศษ มีความพึงพอใจฯ สูงกว่าครูที่ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบฯ และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัด 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจฯ สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัดต่ำกว่า 10 ปี นั้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของบาร์นาร์ด (Bernard) ที่ว่า "การได้รับชื่อเสียงเกียรติยศหรือตำแหน่งดี ๆ เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน" และสอดคล้อง

กับที่ นิพนธ์ จิตต์ภักดี กล่าวว่า "การให้บำเหน็จรางวัลแก่ผู้ปฏิบัติงานดีตลอดจนให้ความเป็นธรรมตามสิทธิ์ของผู้ปฏิบัติงานที่ควรจะได้รับ ย่อมเป็นเครื่องจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานด้วยความขยันขันแข็งมีใจและมีความตั้งใจดี" นอกจากนี้ก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไสภภัท ทาลิตะพันธุ์ และอาคม วัตโธสง ที่พบว่า ข้าราชการและอาจารย์ที่ทำงานมากกว่า 10 ปี จะมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานสูงกว่าข้าราชการและอาจารย์ที่ทำงานต่ำกว่า 10 ปี รวมทั้งผลการศึกษาของ เวเลส (Velez) ก็พบว่า ช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีผลทำให้ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

7. ครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความพึงพอใจ "หลักประกันและความมั่นคงของวิชาชีพครู" ต่ำกว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครู ด้านสถานภาพวิชาชีพครู พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีความพึงพอใจต่ำกว่าครูอีก 2 สังกัดนั้น มีข้อสังเกตจากข้อมูลด้านสถานภาพและองค์ประกอบทางโรงเรียนเมื่อเปรียบเทียบกันทั้ง 3 สังกัดแล้ว ปรากฏว่า ในด้านเงินเดือนที่ได้รับ มีครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป เพียงร้อยละ 3.45 ครูอีกร้อยละ 96.55 ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท ในขณะที่ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป มีถึงร้อยละ 88.51 และครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาทมีเพียงร้อยละ 11.49 ส่วนครูสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้รับเงินเดือน 5,500 บาทขึ้นไป ก็มีถึงร้อยละ 86.51 และครูที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า 5,500 บาท มีเพียงร้อยละ 13.49 (หน้า 64)

นอกจากนี้ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่เคยได้รับการพิจารณาความชอบ เป็นกรณีพิเศษ มีเพียงร้อยละ 38.51 และครูที่ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบฯ มีถึงร้อยละ 61.49 ส่วนครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีครูที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบฯ มีถึงร้อยละ 93.62 และครูที่ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบมีเพียงร้อยละ 6.38 สำหรับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบฯ มีร้อยละ 85.12 และครูที่ไม่เคยได้รับการพิจารณาความดีความชอบ มีเพียงร้อยละ 14.88 (หน้า 67)

จากข้อมูลเหล่านี้จะเห็นว่าครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน นอกจากจะได้รับเงินเดือนประจำน้อยอยู่แล้ว ยังได้รับการพิจารณาความดีความชอบ น้อยกว่าครูอีก 2 สังกัดอีกด้วย นอกจากนี้ตำแหน่งงานก็ไม่มั่นคงเหมือนงานราชการ ซึ่งนับว่ามีผลกระทบต่อหลักประกันและ ความมั่นคงของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ จูไรรัตน์ วงษ์พันธ์กุล กล่าวไว้ว่า "ปัญหาเกี่ยวกับครูโรงเรียนเอกชนมีมาก ได้แก่ ครูไม่มีหลักประกันความมั่นคงในงาน เช่น การที่โรงเรียนมักจะหาทางเอาครูที่มีเงินเดือนสูงออกหรือในกรณีครูถูกไล่ออก เนื่องจากโรงเรียนเลิกล้มกิจการหรือยุบชั้นเรียน" (หน้า 22) ความจริงข้อนี้จะเห็นได้จากข้อมูล หน้า 67 เช่นเดียวกันว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน อยู่ในสังกัดต่ำกว่า 10 ปีนั้นมีถึงร้อยละ 55.17 ในขณะที่ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติมีเพียงร้อยละ 14.04 และครูสังกัดกรุงเทพมหานครก็มีร้อยละ 14.88 เท่านั้น แต่ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ทำงานอยู่ในสังกัดเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 44.83 ส่วนครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีถึงร้อยละ 85.96 และครูสังกัดกรุงเทพมหานครก็มีร้อยละ 85.12 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกับครูอีก 2 สังกัดได้อย่างชัดเจน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวาริงจิม (Swaringim) และ เจิมจันทร์ ทองวิวัฒน์ ที่พบว่า ครูโรงเรียนรัฐบาลกับครูโรงเรียนเอกชนมีความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน (หน้า 41) นอกจากนี้ อังคณา เรืองศิริปิยะกุล ก็พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาล และ เอกชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพวิชาชีพครูแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงต้องคำนึงถึงเรื่องหลักประกันและความมั่นคงของครูให้มากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาทางด้านการเข้าออกของครู ซึ่งจะมีผลกระทบต่อคุณภาพของเยาวชนและการศึกษาของประเทศด้วย

จากผลการวิจัยครั้งนี้และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งทรรศนะของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น ย่อมชี้ให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ประกอบทางโรงเรียนซึ่งมีผลกระทบต่อความพึงพอใจในวิชาชีพครู ซึ่งหมายรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านการให้การศึกษาแก่เยาวชน และคุณภาพของการจัดการศึกษาของประเทศได้เป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้บริหารทุกระดับที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับครู จึงควรจะได้ให้ความสนใจเรื่ององค์ประกอบทางโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคล ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครู และคุณภาพของเยาวชนในชาติด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

1. ควรจะได้นำผลงานวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงองค์ประกอบทางโรงเรียนซึ่งมีผลต่อความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับความต้องการที่เป็นไปได้ของครูยิ่งขึ้น เพื่อสร้างเสริมกำลังใจและเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพ และมีความพึงพอใจในวิชาชีพครูยิ่งขึ้น
2. ควรจะได้มีการกำหนดนโยบายหรือวางแผนงานบริหารการศึกษาหรือการบริหารบุคคล โดยคำนึงถึงความต้องการระดับพื้นฐานตลอดจนถึงในระดับสูงของครูในสังกัดให้มากยิ่งขึ้น เพราะจะเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้น ความพยายามความเต็มใจที่จะอุทิศความสามารถของครูในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ หรือเกิดความรักและความต้องการที่จะทำงานอยู่ในสังกัดต่อไปอีกนาน ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับเรื่องในแนวนี้ ดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งสามสังกัดนี้ในโอกาสต่อไปควรเพิ่มองค์ประกอบทางโรงเรียนให้ละเอียดยิ่งขึ้น เพราะในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากว้าง ๆ ยังไม่มีรายละเอียดมากนัก ซึ่งความจริงแล้วมีองค์ประกอบทางโรงเรียนอีกหลายด้านที่น่าสนใจและนำมาศึกษา ดังนั้น ถ้าได้มีการศึกษาให้ละเอียดกว่านี้ ก็จะทำให้มองเห็นความแตกต่างหรือสอดคล้องกันของความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูในแต่ละสังกัดอันเนื่องมาจากองค์ประกอบทางโรงเรียนได้ชัดเจนกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเฉพาะครูในโรงเรียนประถมศึกษาภายในสังกัดเดียว เช่น ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร แต่เพิ่มองค์ประกอบทางโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อจะได้ทราบว่าความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาภายในสังกัดนั้นๆ เกิดจากองค์ประกอบทางโรงเรียนด้านใด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนด้านการบริหารการศึกษา และการบริหารบุคคลของแต่ละโรงเรียนและแต่ละสังกัดต่อไป

3. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร นับว่าเป็นการศึกษาครูเพียงแห่งเดียว จึงทำให้ทราบเฉพาะความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มกลุ่มประชากรให้มากและกว้างขึ้น โดยใช้กลุ่มประชากรกระจายไปทั่วประเทศ เพื่อจะได้เห็นภาพรวมของครูทั้งหมดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. ควรศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจในวิชาชีพครูของครูซึ่งเป็นผู้บริหารของโรงเรียนทั้งสามสังกัด เพื่อจะได้เป็นข้อมูลด้านบุคลากรสำคัญของการให้การศึกษาแก่เยาวชนที่ครบวงจร เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของครูและเพิ่มประสิทธิผลทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป